

ROZDZIAŁ 8

DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU AUDYTU A WIARYGODNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH W OBLICZU KRYZYSU

Jacek Gad^{1}*

1. Wstęp

Kryzys finansowy to jednocześnie kryzys zaufania, początkowo do instytucji finansowych a w następnej kolejności do kontrahentów, inwestorów. W tej sytuacji naturalnym zachowaniem jest poszukiwanie pewnych i wiarygodnych punktów odniesienia oraz dążenie do stabilności. Istotną rolę w tym względzie pełni z jednej strony instytucja rady nadzorczej (rady dyrektorów w modelu monistycznym) funkcjonująca w spółkach kapitałowych, z drugiej natomiast wiarygodny system rachunkowości, za pomocą którego tworzony jest obraz sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki przedstawiony w sprawozdaniach finansowych. W trakcie kryzysu zapotrzebowanie na wiarygodne informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym jest szczególnie duże. S. Surdykowska zwróciła uwagę, że „reagując na wyzwania związane z kolejnymi kryzysami finansowymi w XX wieku, krajowe i międzynarodowe instytucje związane z ustalaniem standardów rachunkowości dążyły do zapewnienia rzetelności informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw w stopniu wcześniej nieznanym”².

Co ważne, informację pochodzącą z systemu rachunkowości powinien stanowić punkt odniesienia nie tylko w czasach kryzysu, ale przede wszystkim w okresie wzmożonego rozwoju gospodarczego. Czyli wtedy, gdy czujność uczestników gry rynkowej jest uśpiona, wtedy również mnożą się mechanizmy finansowe, które mogą doprowadzić do kryzysu z jakim mamy obecnie do czynienia.

¹ * Mgr Jacek Gad, Katedra Rachunkowości, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, asystent

² S. Surdykowska, Kryzysy finansowe a wiarygodność sprawozdań finansowych, [w:] Problemy współczesnej rachunkowości, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2009, s. 479.

Właściwy nadzór determinuje bardziej wiarygodną i rzetelną informację prezentowaną w sprawozdaniach finansowych. Współczesna rzeczywistość gospodarcza wymaga ponownego zastanowienia się nad kształtem systemu informacyjnego rachunkowości, funkcjonującego w ramach systemu informacyjnego przedsiębiorstwa. Wydaje się, że zmiany tego systemu w pewnym zakresie zostały zainicjowane kilka lat przed pierwszymi symptomami kryzysu, najpierw w Stanach Zjednoczonych a potem na starym kontynencie i dotyczyły nowej roli rady nadzorczej (rady dyrektorów), polegającej na zapewnianiu wiarygodności systemu rachunkowości, którego głównym produktem są sprawozdania finansowe. Powołując się na badania realizowane w latach 80-tych w Wielkiej Brytanii S. Surdykowska zauważa, że „kluczem do rozwiązania problemu jakości informacji prezentowanych w sprawozdaniach finansowych korporacji, jest rzetelnie sprawowany nadzór korporacyjny (corporate governance) i właściwie tylko w nim należy szukać skutecznych narzędzi ograniczania negatywnych zjawisk w postaci świadomego i niezamierzonego fałszowania informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych”³.

Celem niniejszego opracowania jest wskazanie zadań członków komitetu audytu związanych z zapewnianiem wiarygodności sprawozdań finansowych.

2. Komitet audytu na straży wiarygodności sprawozdań finansowych

Zaznaczyć należy, że prawnie zapewniona wiarygodność jest kluczowym atrybutem całego systemu informacyjnego rachunkowości i wyróżnia go spośród innych systemów informacyjnych. Sprawozdanie finansowe odzwierciedla cechy samego systemu rachunkowości, dlatego nie może być mowy o wiarygodnym sprawozdaniu bez wiarygodnego systemu rachunkowości.

Obecnie użytkownicy sprawozdań finansowych oczekują coraz to szerszych ujawnień. Jednostki konkurują ze sobą zakresem ujawnianych informacji, który traktowany jest jako przewaga konkurencyjna. Szczególnie istotne są informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych oraz informacje towarzyszące tym sprawozdaniom, ze względu na rangę, jaką przypisuje się informacjom pochodzącym z systemu rachunkowości. W tych warunkach, niezwykle cennym wydaje się, by sprawozdania finansowe odzwierciedlały cechy jakościowe o których mowa w *Założeniach koncepcyjnych sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych*⁴, a w szczególności: wiernie odzwierciedlały sytuację finansową jednostki; prezentowały transakcje zgodnie ich treścią ekonomiczną, a nie tylko prawną; by informacje w nich zawarte nie były nacechowane stronniczością; obejmowały wszelkie istotne

³ S. T. Surdykowska, Kryzysy finansowe XX wieku i ich wpływ na systemowe regulacje jakości informacji wykorzystywanych przez inwestorów giełdowych, [w:] M. Kutera, S. T. Surdykowska, Kryzysy gospodarcze a wiarygodność sprawozdań finansowych, Difin, Warszawa 2009, s. 28.

⁴ *Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 2007*, IASB, SKwP, s. 52-58.

informacje dotyczące funkcjonowania jednostki.

Biorąc pod uwagę zapisy znowelizowanej 18 marca 2008 r. *Ustawy o rachunkowości* należy podkreślić, że członkowie rady nadzorczej, w tym członkowie komitetu audytu⁵, zostali wyraźnie włączeni do grona strażników wiarygodności sprawozdań finansowych. Zgodnie z dodanym do *Ustawy o rachunkowości* art. 4a kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w powyższej ustawie. W przypadku jednostek sporządzających sprawozdania zgodnie z MSR/MSSF, kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia by sprawozdania te były sporządzone zgodnie z tymi standardami. Za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem wymienionych obowiązków członkowie rady nadzorczej oraz zarządzający będą odpowiadać solidarnie wobec spółki

Dodatkowo zgodnie z art. 86 ust. 7 *Ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym* do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

1. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
2. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
3. monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
4. monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym w przypadku świadczenia usług przez firmę audytorską.

Należy zauważyć, że zadania komitetu audytu wymienione w *Ustawie o biegłych rewidentach* (...) są analogiczne do zadań wymienionych w Zaleceniu Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. *dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej)*, pokrywają się również z zadaniami komitetu audytu zawartymi w brytyjskim *The Combined Code*. Jednakowoż, we wszystkich przedstawionych źródłach regulacji na pierwszym miejscu, wśród zadań komitetu audytu, wymienia się monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej (ujawnień danych finansowych).

W tym miejscu należy zaznaczyć, że komitet audytu rekomenduje radzie

⁵ Komitet audytu jest konstrukcją dobrze znaną w Stanach Zjednoczonych. Obowiązek utworzenia komitetu audytu przez spółki notowane na Giełdzie w Nowym Jorku istnieje od 1978 roku. Zob. A. Opalski, *Prawo gospodarcze i handlowe. Rada nadzorcza w spółce akcyjnej*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2006, s. 374. Jak twierdzi T. A. Lee komitety audytu funkcjonowały w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii już w XIX w. i dotyczyły małych grup udziałowców, którzy otrzymywali zadanie by przejrzeć bilans przedsiębiorstwa w imieniu wszystkich udziałowców. Była to forma elementarnego audytu. Zob. szerzej T. A. Lee, *Financial reporting & corporate governance*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester 2006, s. 33.

nadzorczej podmiot uprawniony do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych jednostki⁶. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych natomiast informuje komitet audytu o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

Istnienie komitetu audytu w spółkach giełdowych, w skład którego ma wchodzić przynajmniej trzech członków rady, z czego jeden członek niezależny od spółki i podmiotów powiązanych, posiadający kompetencje w dziedzinie finansów i rachunkowości wynika z punktu III.7 *Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW*. Załącznik 1. Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. *dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej)* reguluje m.in. zakres zadań i sposób funkcjonowania komitetu audytu (do tego Zalecenia odwołują czytelników *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW* w punkcie III.8).

Dobre praktyki spółek notowanych na GPW nie są regulacjami o charakterze ustawowym, co oznacza, że spółka, po wcześniejszym wyjaśnieniu przyczyn, może nie stosować wybranych zasad. Implementacja dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych⁷ do polskiego porządku prawnego powoduje, że obowiązek utworzenia komitetu audytu wynika z regulacji ustawowych (komitety audytu muszą zacząć działać m.in. w spółkach giełdowych od listopada 2009). Ustawodawca w Ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym w art. 86 ust. 1 zobowiązuje jednostki zainteresowania publicznego do utworzenia komitetu audytu, którego członkowie powinni być powoływani spośród członków rady nadzorczej.

3. Nadzór komitetu audytu nad polityką informacyjną spółki

Wydaje się, że członkowie rady nadzorczej powinni z jednej strony pełnić funkcję organu wytyczającego ramy działania zarządu, a tym samym ramy funkcjonowania samego przedsiębiorstwa, z drugiej strony pełnić funkcję organu uwierzytelniającego dane ujawniane przez spółkę. Komitet audytu, jako wyodrębniona z rady nadzorczej jednostka, zajmuje się w szczególności nadzorowaniem procesu ujawnień.

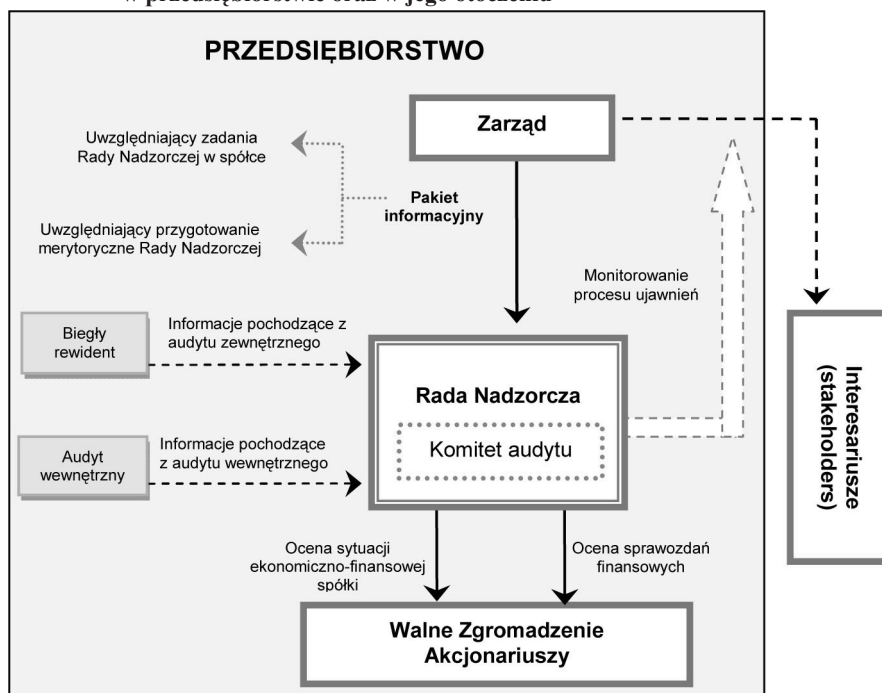
Jak zaznacza Europejska Federacja Księgowych, koronnym zadaniem komitetu audytu jest zapewnienie rady nadzorczej, a przez to inwestorów, że

⁶ Dodatkowo wyraźnie zaznaczono w prawie bilansowym, że zarząd wyłączony jest z katalogu organów, mogących wybrać biegłego rewidenta.

⁷ Dyrektywa ta zmienia dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchyla dyrektywę Rady 4/253/EWG.

zarówno sprawozdania finansowe, jak i inne finansowe oraz niefinansowe informacje podlegające audytowi są prawidłowo ujawniane przez zarząd przedsiębiorstwa i nie ma w nich zakłamań. Nade wszystko komitet audytu pomaga zapewnić wysoką jakość sprawozdań finansowych⁸. Wiarygodność informacji ujawnianych przez spółkę w dużym stopniu determinowana jest wiarygodnością systemu informacyjnego przedsiębiorstwa, a w szczególności systemu informacyjnego rachunkowości. Dlatego w pierwszej kolejności członkowie komitetu powinni zadbać o wiarygodność systemu informacyjnego przedsiębiorstwa. Komitet audytu powinien zajmować kluczowe miejsce w procesie przepływu informacji między organami w spółce kapitałowej oraz między spółką a interesariuszami (Rysunek 1). Wypełnienie powyższych zadań związane jest dostępem do aktualnych i wiarygodnych informacji. Członkowie komitetu audytu obok informacji pozyskiwanych samodzielnie powinni otrzymywać aktualne informacje od zarządu. Dobrym rozwiązaniem w tym względzie jest wypracowanie pakietu informacyjnego, który stanowić może dopasowany do potrzeb zestaw informacji.

Rysunek 1 Uproszczony schemat przepływu informacji między jednostkami funkcjonującymi w przedsiębiorstwie oraz w jego otoczeniu

Źródło: opracowanie własne.

⁸ Discussion Paper on *The Financial Reporting and Auditing Aspects of Corporate Governance*, The European Federation of Accountants, Bruksela, lipiec 2003, s. 31.

Zaznaczyć należy, że zarówno biegły rewident, jak i audytor wewnętrzny stanowi nieocenione źródło informacji dla komitetu audytu.

Wiarygodność informacji ujawnianych przez spółkę komitet audytu zapewnia działając w dwóch obszarach: w obszarze strategii i obszarze polityki informacyjnej spółki.

W odniesieniu do pierwszego obszaru, członkowie komitetu audytu biorąc udział w kształtowaniu polityki rachunkowości w pewnym zakresie determinują strategię spółki (por. Rysunek 2). Dodatkowo oceniają oni czy sporządzona i ujawniona przez zarząd strategia jest wiarygodna.

Rysunek 2 Kształtowanie przez komitet audytu polityki rachunkowości a strategia przedsiębiorstwa

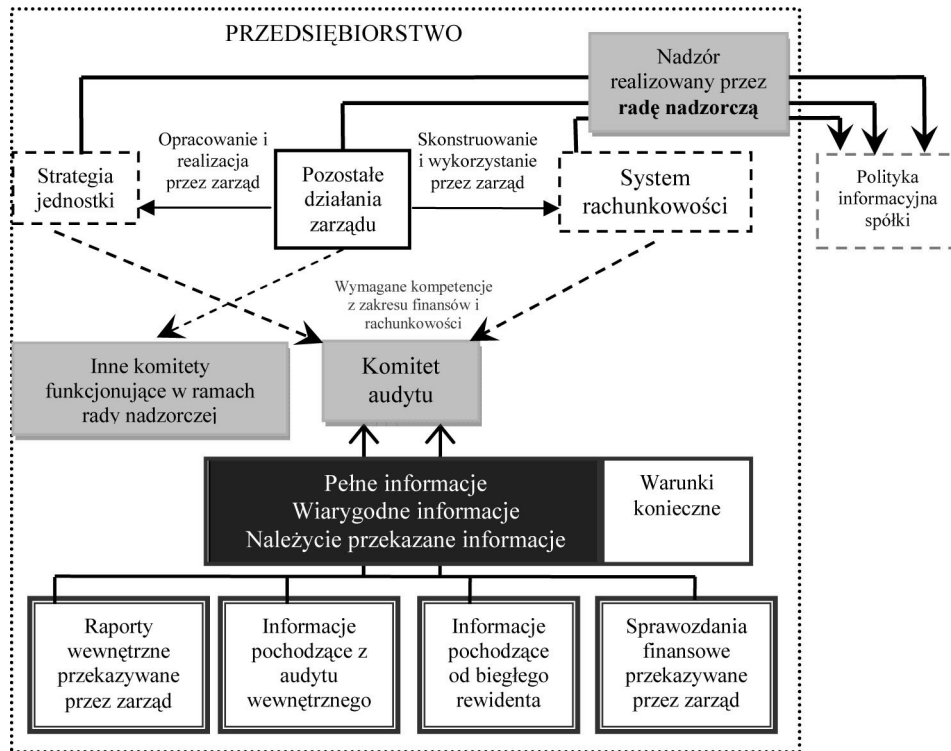
Źródło: opracowanie własne.

Drugi z wymienionych obszarów dotyczy wiarygodności danych ujawnianych m.in. z systemu rachunkowości. Jak już wspomniano rada nadzorcza, a ramach niej komitet audytu, powinna gwarantować, że informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych są zgodne z rzeczywistością gospodarczą oraz z prawem bilansowym. Realizacja zadań związanych z wymienionymi obszarami będzie możliwa wówczas, gdy członkowie komitetu audytu będą dysponować informacjami pełnymi, wiarygodnymi i należycie przekazanymi przez zarząd, audytora wewnętrznego, biegłego rewidenta (por. Rysunek 3).

Wśród zadań komitetu audytu, związanych z zapewnieniem wiarygodności informacji ujawnianych przez spółkę, wymienia się również ocenę (a wcześniej identyfikację i oszacowanie) różnych rodzajów ryzyka, właściwych dla danej jednostki, branych pod uwagę przy przygotowywaniu i raportowaniu finansowych i operacyjnych rezultatów działania przedsiębiorstwa. Organizacja Narodów Zjednoczonych zwraca uwagę, że powyższa ocena, opracowana przez komitet audytu, powinna być ujawniana przez spółkę, co ma pomóc inwestorom w lepszym zrozumieniu różnych rodzajów ryzyka, w sytuacji gdy oceniają oni działania zarządu⁹.

⁹ Por. *Guidance on Good Practices in Corporate Governance Disclosure*, United Nations Conference on Trade and Development, United Nations, New York and Geneva 2006, s. 4.

Rysunek 3 Nadzór nad polityką informacyjną spółki jako szczególne zadanie członków rad nadzorczych

Źródło: opracowanie własne.

Rozważania dotyczące zadań komitetu audytu, związanych z zapewnieniem wiarygodności informacji ujawnianych przez spółki, warto rozszerzyć o niezwykle interesującą koncepcję ujawnień, opracowaną przez S. A. DiPiazza i R. G. Eccles. Koncepcja ta sprowadza się do trójwarstwowego modelu transparentności¹⁰ (por. Rysunek 4), jednocześnie nakreśla ramy działania komitetu audytu jako strażnika wiarygodności informacji ujawnianych przez spółkę.

¹⁰ M. Aluchna opracowała natomiast pewien katalog informacji, który jest wyznacznikiem transparentności przedsiębiorstwa, dotyczy on: danych opisujących przedsiębiorstwo (np. obszary działania, rynek); zasad obecnego i przyszłego postępowania na rynku przedsiębiorstwa (strategia); informacji na temat rzeczywistego stanu finansowego (raporty finansowe); charakterystyki właścicieli (np. struktura własności); historii i rozwoju czy struktur zarządzania (np. skład i struktura rady nadzorczej i jej regulamin działania). Zob. M. Aluchna, *Przejrzystość a nadzór korporacyjny*, „Corporate Governance”, Biuletyn Polskiego Instytutu Dyrektorów, nr 3(7), s. 10.

Rysunek 4 Trójwarstwowy model ujawnień

Źródło: S. A. DiPiazza, R. G. Eccles, *Building Public Trust: The Future of Corporate Reporting*, John Wiley & Sons, New York 2003, s. 15.

Zgodnie ze przedstawionym modelem, optymalny raport powinien składać się trzech warstw oceny przedsiębiorstwa, kształtowanych przez wytyczne o odmiennym charakterze. Poszczególne warstwy powinny być kształtowane przez¹¹:

1. zestaw globalnych, ogólnie akceptowanych zasad rachunkowości – warstwa pierwsza,
2. standardy pomiaru i raportowania informacji specyficznych dla danej branży, przedstawione w sposób spójny i rozwijane przez dany przemysł we własnym zakresie – druga warstwa,
3. instrukcje dotyczące ujawnień dla konkretnej spółki. Stopień ten dotyczy informacji, takich jak strategie, plany, praktyki w zakresie zarządzania ryzykiem, nadzoru korporacyjnego, pomiar efektów unikalny dla danej firmy – trzecia warstwa.

Analiza zakresu ujawnianych informacji oraz charakter wytycznych w ramach poszczególnych warstw modelu ujawnień pozwala zauważyć, że ostatnią warstwą modelu są de facto raporty zarządcze. O ile informacje ujawniane w ramach warstwy pierwszej (standardy rachunkowości) i drugiej (standardy danej branży) są obligatoryjne, to zakres ujawnianych informacji w ramach warstwy trzeciej zależy od samego przedsiębiorstwa. Zapewnienie wiarygodności informacji, ujawnianych

¹¹ S. A. DiPiazza, R. G. Eccles, *Building Public Trust: The Future of Corporate Reporting*, John Wiley & Sons, New York 2003, s. 15. Wśród atrybutów transparentności informacyjnej wymieniane są: dostępność informacji; kompletność informacji; istotność informacji; jakość informacji; wiarygodność informacji. Zob. P. Tamowicz, M. Dzierżanowski, *Własność i kontrola polskich korporacji*, Instytut badania nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2000, s. 41.

w ramach wymienionych powyżej warstw, wymaga od członków komitetu audytu doskonałej znajomości przedsiębiorstwa.

Warto w tym miejscu, przywołać kluczowe zasady przedstawione w opracowaniu przygotowanym przez IFAC (International Federation of Accountants), związane z ewolucją oraz towarzyszącym jej doskonaleniem nadzoru w organizacjach. Do zasad tych zaliczono m.in.: dobry nadzór powinien być całkowicie zintegrowany z samą organizacją; organ nadzoru powinien ustanowić fundamentalne wartości dla których organizacja funkcjonuje; organ nadzoru powinien dostarczać kierunków strategicznych i nadzorować organizację w obu wymiarach tj. zgodności i efektywności; efektywne i wydajne zarządzanie ryzykiem przedsiębiorstwa powinno stanowić integralną część systemu nadzoru organizacji; właściwie realizowany nadzór powinien zapewnić, aby wykorzystanie zasobów było zgodne z kierunkiem strategicznym organizacji. Wytyczne te mają na tyle uniwersalny charakter, że mogą być odniesione zarówno do rad nadzorczych funkcjonujących w modelu monistycznym, jak i dualistycznym¹².

4. Zakończenie

W odniesieniu do systemu rachunkowości, od wielu już lat, pojawiają się nowe wyzwania, które zwłaszcza w dobie kryzysu zyskują nowy wymiar i ogromne znaczenie. W szczególności obszar systemu informacyjnego rachunkowości, dotyczący komunikacji między zarządem a radą nadzorczą (komitetem audytu) wymagać będzie pewnego nowego ujęcia. Jedną z recept na pojawiające się problemy może być pakiet informacyjny, przygotowywany na podstawie danych z systemu informacyjnego rachunkowości, stanowiący podstawowe narzędzie komunikacji między zarządem a radą nadzorczą. Obok systemu komunikacji w literaturze wymienia się również inne czynniki wpływające na efektywność działania komitetu audytu, tj. m.in.¹³: zapewnienie komitetowi odpowiednich zasobów (w tym także niezbędnego doradztwa); wybór członków o odpowiednich kwalifikacjach; niezależność członków komitetu; stałe podnoszenie kwalifikacji członków komitetu i regularne przeprowadzanie ocen; regularne odbywanie posiedzeń i odpowiednio wczesne dostarczanie materiałów na spotkania.

Powyższe zagadnienia nabierają szczególnej wagi w obliczu kryzysu finansowego. Pojawiające się trudności ze sprzedażą produktów, mogą rodzić pokusy manipulacji danymi ujawnianymi w sprawozdaniach finansowych. Z drugiej strony, właściwy nadzór nad systemem rachunkowości może minimalizować ryzyko wystąpienia kryzysów na tak dużą skalę w przyszłości.

¹² *Enterprise Governance: Getting the Balance Right*, IFAC/CIMA 2004; *Financial Reporting Supply Chain: Current Perspectives and Directions*, IFAC 2008; *Evaluating and Improving Governance in Organizations*, IFAC February 2009.

¹³ M. Marcinkowska, *Rola komisji ds. audytu we wspieraniu efektywnego nadzoru korporacyjnego*, [w:] S. Rudolf (red.), *Ekonomiczne i społeczne problemy nadzoru korporacyjnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 381.

Literatura

1. Aluchna M., *Przejrzystość a nadzór korporacyjny*, „Corporate Governance”, Biuletyn Polskiego Instytutu Dyrektorów, nr 3(7).
5. DiPiazza S. A., Evvles R. G., *Building Public Trust: The Future of Corporate Reporting*, John Willey & Sons, New York 2003.
6. Discussion Paper on *The Financial Reporting and Auditing Aspects of Corporate Governance*, The European Federation of Accountants, Bruksela, lipiec 2003.
7. *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW* (2007), załącznik do uchwały Nr 12/1170/2007 Rady Giełdy z dnia 4 lipca 2007 r.
8. Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (2006).
9. Enterprise Governance: Getting the Balance Right, IFAC/CIMA 2004; Financial Reporting Supply Chain: Current Perspectives and Directions, IFAC 2008; Evaluating and Improving Governance in Organizations, IFAC February 2009.
10. *Guidance on Good Practices in Corporate Governance Disclosure*, United Nations Conference on Trade and Development, United Nations, New York and Geneva 2006.
11. Lee T. A., *Financial reporting & corporate governance*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester 2006.
12. Marcinkowska M., Rola komisji ds. audytu we wspieraniu efektywnego nadzoru korporacyjnego, [w:] S. Rudolf (red.), *Ekonomiczne i społeczne problemy nadzoru korporacyjnego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004.
13. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 2007, IASB, SKwP.
14. Opalski A., *Prawo gospodarcze i handlowe. Rada nadzorcza w spółce akcyjnej*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2006.
15. Surdykowska S. T., Kryzysy finansowe a wiarygodność sprawozdań finansowych, [w:] *Problemy współczesnej rachunkowości*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2009.
16. Surdykowska S. T., Kryzysy finansowe XX wieku i ich wpływ na systemowe regulacje jakości informacji wykorzystywanych przez inwestorów giełdowych, [w:] M. Kutera, S. T. Surdykowska, *Kryzysy gospodarcze a wiarygodność sprawozdań finansowych*, Difin, Warszawa 2009.
17. Tamowicz P., Dzierżanowski M., *Własność i kontrola polskich korporacji*, Instytut badania nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2000.
18. Ustawa z dnia 29 września 1994 o rachunkowości, (Dz. U., nr 76, poz. 694, ze zm.)
19. Ustawa z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 r., nr 77, poz. 649).

20. Zalecenie Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczące roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej).

Streszczenie

W opracowaniu przedstawiono rozważania dotyczące zadań komitetu audytu związanych z zapewnieniem wiarygodności sprawozdań finansowych. Szczególnie istotnym problemem jest odpowiedzialność rad nadzorczych, w tym członków komitetu audytu za zgodność sprawozdań finansowych z zapisami *Ustawy o rachunkowości*. W ramach artykułu zwrócono również uwagę na rolę, jaką pełnią członkowie komitetu audytu w procesie przepływu informacji między organami w spółce oraz między spółką a otoczeniem.

Activities of the audit committee and the credibility of financial statements in the light of the crisis

Summary

The paper presents reflections on the tasks of the audit committee associated with the reliability of financial statements. A particularly important problem is the responsibility of supervisory boards, including members of the audit committee of financial statements for compliance with the Accounting Act. The article also noted the role, played members of the audit committee in the flow of information between the company bodies and between company and environment.